

HAGGAI 1

▪ ANG BUG-OS NGA LAYGAY SANG DIOS

- o Natapos naton ang **Zephaniah** – ika 36 nga libro sang Old Testament - ika-13 sang 16 ka libro sang propesiya sa OT
- o Masugod kita sa **Haggai** – Ang ika 10 sang gainakilala nga 12 Minor Prophets

▪ 1ST - SIN-O SI HAGGAI...

- o Si Haggai ang ika 2 nga pinakanubo nga libro sa OT – 2 chapters – ang Obadia amo ang pinakanubo
- o Haggai – ang ngalan nga nagakahulugan kapiestahan – propeta sa mga nabilin sa Judah...
- o Siya nag tagna sa Jerusalem pagkatapos nga nag balik ang mga Judio halin sa pagkabihag sang Babylonia...
- o Siya ang una sa tatlo ka propeta matapos ang pag kabihag – ang 2 pa gid amo sanday Zecharias kag Malakias...
- o Si Haggai nagpanagna sang malip-ot nga 3-ka bulan sa tuig 521 BC (*2 ka tuig ni Haring Darius*)...
- o Pareho sila ni **Haggai / Zecharias** nga manalagna sa una nga pagbalik sa pagkabihag sa idalum ni Zerubbabel...
- o Si propeta **Malakias** – ang katapusan nga propeta sa OT – nga naga hambal sa Israel sa tion ni Nehemiah!

▪ 2ND – ANG KAUNDAN SANG HAGGAI...

- o Ang libro pwede ma tunga sa 4 ka bahin sang propesiya ni Haggai:
- o Chapter 1:1-15 – **Ang pagpangalag-ag** sang mga Judio sa pagpatindog liwat sang Templo...
- o Chapter 2:1-9 – **Ang pagtag-na** sang himaya sang Templo (*bisan indi gid amo sina ka dako*)...
- o Chapter 2:10-19 – **Ang promisa** sang pagpakamaayo sa pagpatindog sang Templo...
- o Chapter 2:20-23 – **Ang tawo** nga gin pili sang Dios nga mag tukod sang Templo!

ANG PAGPANGALAG-AG... (4 KA BUTANG)

▪ 1ST – ANG HUSTO NGA TION SANG PROPESIYA... vs. 1

- o 1st – Ang Pulong sang Ginoo nag-bot kay Zerubbabel kag Joshua... vs. 1
 - May 3 ka hugna sang pagbalik halin sa Babylon – 2 sa libro ni **Ezra**...
 - 1st - **Ezra 1-6** – ang una nga pagbalik sa pag kabihag sa idalum sang pagpangulo ni Zerubbabel...
 - 2nd - **Ezra 7-10** – ang ikaduwa nga pagbalik sa pagkabihag sa idalum sa pagpangulo ni Ezra nga Escriba...
 - Ini nga ika 2 nga hugna natabo mga 80 ka tuig pakatapos sang una nga pagbalik...
 - Ginhatagan ni Ezra sang pagtamod ang katawhan nga nagbalik halin sa Babylon...
 - Ang iya handum amo ang pag dala sang spiritwal nga pagpasaguli paagi sa pag tudlo sang Pulong sang Dios!
 - 3rd – Ang katapusan nga hugna amo ang pagbalik ni Nehemias upod sa mga nabihag...
 - Ang iya pagtamod ara sa pagpasag-uli sang siudad –kag pagtukod sang pader...
 - Si Nehemias nag balik sa pagtukod liwat sang pang gobyerno sang Jerusalem...
 - Si Zerubbabel anak ni Shealtiel - amo ang gobernador sang Judah pagkatapos sang pagbihag sang Babylonia...
 - Siya ang apo ni Haring Jeconiah – **Mateo 1:12** – Harianon nga linya ni David...
 - Si Joshua anak ni Jehozadak – halin sa kay Aron nga linya ni Zadok – siya ang Mataas nga Saserdote...

- Si Zerubbabel kag Josue nag balik sa Babilonia para magpatindog liwat sang Templo sang Dios sa Jerusalem!

▪ Sa ika 2 nga bulan sang ika 2 nga tuig sang pag-abot nila – ukon ika 13 nga bulan sang pag-abot nila sa Jerusalem...

- Ini nga mga tawo nagbutang sang pundasyon sang bag-o nga Templo – **Ezra 3:8**
- Ang Samaritano nagkadto kay Zerubbabel kag nagtanyag nga magbulig – apang wala sila gintugotan...
- Gani nagpadala ang Samaritano sang sulat nga mapasipalahonnga sa Hari nga nagatinguha sa pag pauntat sa mga Judio...
- Bangod sini si Haring Artaxerxes / Smerdis – gin padala ang sabat nga untaton ang obra!

o 2nd – 15-ka tuig ang naglipas - sa tion sang paghari ni Haring Darius...

▪ May 7 ka emperyo sa Biblia nga nalakip sa bugos nga kasaysayan...

- Ang Emperyo sang Egipto /Ang Emperyo sang Assyria – nagbihag sa Naaminhan nga Kaharian 722 BC...
- Ang Emperyo sang Babilonia – amo ang nag bihag sing 70 ka tuig – natapos sa 539 BC...
- Ang Emperyo sang Medo-Persia – ara sa idalum sang mando ni Cyrus nga pabalikon ang Judio sa Jerusalem...
- Ang Emperyo sang Gresya / Ang Emperyo sang Roma / kag ang Ginpasaguli nga Emperyoi sang Roma!

▪ Si Darius amo ang Hari sing Medo-Persia sang Emperyo halin 522 asta 486 BC...

- Indi pareho kay Darius sang Mede (*ang gobernador sang Babylon*) – ginsambit sa **Daniel 6...**
- Ini nga Darius amo ang ika 4 nga Hari nga nagpamuno sang Medo-Persia pagkatapos sang paglaglag sang Babylon sang 539 BC...
- Ang pag obra sang Templo nag untat asta sa ika 2 nga tuig sang iya pag pangulo...
- Kon hunahunaon ang obra sa Templo nauntat sang bag-o pa lang ginsuguran sang 536 BC...
- Kag ang obra sa Templo wala naumpisahan liwat asta 521 BC – sa ika 2 nga tuig ni Darius!

o 3rd – Sa ika- 6 nga bulan – sa una nga adlaw sang bulan...

▪ Pat-od gid ang adlaw sang paghatag ni Haggai sang iya una nga propesiya...

- Ang ika 6 nga bulan sa Jewish calendar – Elul – ara sa mga Agosto / Septiembre...
- Ini insakto pagkatapos sang katapusan nga patubas sang – Sebada /trigo / ubas / olibo/ sedro...
- Importante nga tion para sa mensahi ni Haggai para sa mga tawo – wala sang pagpakamaayo!

▪ Ang una nga adlaw sang bulan na markahan sang isa ka relehiyoso nga piesta...

- Ini isa ka pinasahi nga adlaw sang pagpahuway – ang New Moon nga piesta – **Numero 10:10**
- Kada isa dapat magpahuway sa adlaw nga ina – magtipon para maghalad sang pinasahi nga pag halad sa Ginoo...
- Apang may ara isa ka problema – wala sang Templo nga pwede tipunan!
- **Perpekto ang Dios sa pagtagna sang tion – gina hulat Niya ang insakto nga tion ...**
- **Ang problema, wala nagaisbu ang tion sang Dios sa aton ginapaabot nga tion...**
- **May mga tion gid nga nagabatyag kita sang kahuol kag kabalaka – pero ang Dios wala gid nagakapalya nga mag himuno sang aton kinahanglan...**
- **Talagsa siya temprano – pero wala nagakaulihi – pirme gid Siya ara sa sakto nga tion nga ginakinahanglan naton Siya!**

▪ 2ND – ANG KONSEKWENSIA SANG PAGPILI... VS. 2-6

- o 1st – Naga hambal ang mga katawhan – ang tion wala pa nag abot nga magtukod... vs. 2
 - Ang mga Judio nagahunahuna nga indi pa ang tion sa pagpatindog sang Templo...
 - Wala nag lalis ang mga Judio nga ang Templo itukod liwat – sa husto nga tion...
 - Lohiko nga indi pa amo ang tion tungod ang Hari sang Medo-Persia gin pauntat sila...
 - Kon gusto sang Dios nga ipatukod ang ang Templo – sigurado nga ang Hari mapasugot!
 - **Ka hapos maghunahuna nga kon ang kabuhi mabudlay – kon makasalapo kita sang pagpamatok...**
 - **Indi gusto sang Dios – nga amo ang Soberano sang tanan nga butang – ang aton gnaobra...**
 - **Apang masami ang kabaliskaran amo ang matuod - ang kabudlayan nagakahulugan nga ara kita sa insakto nga dalan!**
 - **Sa pagkamatuod gina tugotan sang Dios ang mabudlay nga butang – sa pag testing sang aton tagiposoon...**
 - **Bangod nga kon may gusto ang Ginoo nga ipahimo sa aton – hapos mag sabat Huo Ginoo...**
 - **Apang paano kon ang mga bagay nanging mabudlay – wala nag hambal si Jesus nga tanan mangin hapos – **Juan 16:33****
 - **Naga untat bala kita – lisuon ang salakyan kag mag puli na lang sa aton balay...**
 - **Ang pagsunod kay Jesus indi garantiya sang hapos nga kabuhi - naga garantiya sang eternidad!**
 - **Apang ang maayong balita amo nga – kon ang Dios ara sa aton –wala sang may makapamatok sa aton – **Roma 8:31****
 - Ang mga Judio may ara man nga Biblikanhon nga argumento sa paghulat...
 - Nagahunahuna sila 'NGA ANG TION' wala pa nag-abot – ini nagatuhoy sa 70 ka tuig ni Jeremiah...
 - Suno sa **Leviticus 25** - ang duta dapat makabaton sang pagpahuway – Adlaw sang pagpahuway – isa ka tuig sa kada 7-ka tuig ...
 - Apang sa 490-ka tuig sang Israel wala gid nila gin padunggan ang ika-pito nga tuig nga inugpahuway...
 - Gani ang Dios gin pabihag ang Israel sa Babylonia sang 70-ka tuig – **2 Cronica 36:21**
 - Ginhatagan ang duta sang 70 ka tuig nga paghuway sa mga napaslaw nga wala paghatag sang Israel - **Jeremias 25:12...**
 - Ang pamangkot kon san-o matapos ang 70 ka tuig – ano 'ANG TION'!
 - Damo nag hambal nga ang 70 ka tuig ma tapos sa pagkalaglag sang Babylon – 539 BC...
 - Nga naga sibuh man sa **Ezra 1:1** – sa mando ni Cyrus nga ibalik ang mga nabihag sa ila lugar
 - Atras kita 70 ka tuig kag malab-ot sa 609 BC – importante man ina nga tuig...
 - Amo ina ang tuig sang una nga pagbihag ni Nebuchadnezzar sang Jerusalem !
- Pero ang mga Judio naga pati nga ang 70 ka tuig nagsugod sang 586 BC pagkaguba sang Templo...
 - Kon ang sugod sang 70 ka tuig sing 586 BC - ang katapusan sang 516 BC...
 - Apang ang 516 BC amo ang tuig nga ang ika 2 nga Templo gin dedikar – **Ezra 6:15**
 - Apang agod nga ang Templo ma dedikar – dapat nga suguran na nila!
 - Nahibaluan nila ang Pulong - apang wala man sang paggawi suno sa Pulong - wala sang kahulugan!
 - **Kadamo nga tawo ang nakahibalo kon ano ginahambal sang Biblia - damo sang verses nga nabal-an...**
 - **Apang indi bastante nga nakabalo kita sang ginahambal sang Biblia - kinahanglan man nga himuon naton kon ano ang gina hambal!**

- **Santiago 1:22-23** - “Indi lamang kamo magpamati sa pulong sang Dios kundi dapat tumanon ninyo ini. Kay kon indi, ginadayaan lang ninyo ang inyo kaugalingon...”
 - Masami naga pamati kita sa Pulong - nagakadto kita sa Bible study kag na ‘kombiktar’...
 - Naga pati kita sa aton nabatian -nakita naton ang pagkakinanglan nga magbag-o - pero nagapuli kita dayon...
 - Kag nagabalik man sa naandan nga gawi - nalimtan na ang nakita...
 - Sa katapusan wala kita sang kinalain antes kita nakabati sang Pulong - wala sang kahulugan!
- o 2nd – Tion na bala nga magistar sa matahom nga mga balay... vs. 3-4
- Ang Pulong sang Dios nag-abot kay Haggai – ang una sa apat nga propesiya...
 - Sa kasanagan sang ginsiling sang Judio nga ‘INDI PA TION’ ang pagtukod sang Templo...
 - Ang Dios nag pamangkot – ‘TION NA BALA’ nga mag-estar sa matahom nga mga balay samtang guba ang templo...
 - Matahom / paneled – reperensia sa pag detalye sang dekorasyon sa balay (*wainscoted*)!
 - Ang pamangkot naghayag sang problema – Indi pa tion...
 - Ang problema ang ila handum – naghatag sang tuman nga tion sa ila kabuhi...
 - Sako sa pagpatindog sang ila balay - wala SILA TION sa pag tukod sang Templo sang Dios!
 - Kon diin ang aton manggad...
 - **Lucas 12:34** – “Kay kon diin ang inyo manggad didto man ang inyo tagipusoon.”
 - Kon may \$1 ka sa bangko indi naton pagpinsaron ini – pero kon may \$1 million...
 - Naga paminsar kita nga gapamuhunan sa butang nga importante sa aton – sa aton tagipusoon...
 - Ang aton tagipusoon nagasunod kon diin nagapamuhunan – ang aton nga pagpili naga dikta kon ano ang gusto sang tagipusoon!
 - Amo kon ngaa indi dapat nga sundon naton aton tagipusoon – ini malimbungon – **Jeremias 17:9**
 - Sa baylo kinanglan naton nga mangin maalam kon diin kita gapamuhunan sang aton manggad!
 - Kon naga hinguyang kita sang aton tion sa butang sa sini nga kalibutan – ang tagipusoon ara sa kalibutan...
 - Sa kabaliskaran kon naga pamuhunan kita sa butang sang Dios – makita naton nga may tagipusoon para sa Dios!
- o 3rd – Binagbinagon ang inyo gawi... vs. 5-7
- Ginapadumdum ang mga tawo nga magbinagbinag... vs. 5/7
 - Mag-untat kag magtulok sa inyo kabuhi – sa inyo ginaobra subong...
 - Damo nga gin sab-og nga binhi ang mga tawo – pero ang patubas diutay...
 - Nagkaon pero gutom gihapon /naga su-lob sang panapton pero gina tugnawan...
 - Nag ganar sang kuarta – apang gina butang nila sa damo buslot nga bulsa (*favorite verse*)!
 - Sa malip-ot nga pulong sa tanan nga pag pagpanikasog –magamay lang gid kag diutay ang balik – wala ini naga obra!
 - Kon ang mga tawo mag untat lang kag ,mag binagbinag...
 - Ang kalibutan ginahimo ang tanan agod nga mahaylo kita nga ang tanan kinanglan nga mag malipayon...
 - Bisan diin kita mag tulok makita naton ang talaksan sang kalibutan – TV / radio...
 - Ang himuon naton magpadamo kuarta / maayo nga obra / damo pagkabutang / lain lain nga relasyon...
 - Apang naga untat ka bala kag naga binagbinag – naga pamangkot bala kita ‘ kag naga obra’...

- Gin hatagan kita sang Dios sang hunahuna - kag iya ginapaabot nga gamiton ini ...
- **Isaias 1:18** – “Nagasiling pa ang Ginoo, “Dali kamo, husayon naton ini.”
- Kon ang sabat sang matuod ari sa kalibutan – nian dapat makita ang ehemplo...
- Kon mag tulok kita sa mga may ‘kalibutanon nga kadalag-an’ kontento bala /puno sang kasadya!

- Gin plaster ni Solomon sang maayo – daw naga uyat sa hangin....
 - **Manugwali 2:10-11** – “Ginkuha ko ang bisan ano nga gusto ko. Ginhimo ko ang bisan ano nga makalipay sa akon. Nalipay gid ako sa tanan ko nga ginhimo, kag amo ina ang balos sa tanan ko nga pagpangabudlay. Pero sang ginhunahuna ko sing maayo ang tanan ko nga ginhimo, nareyalisar ko nga ini tanan wala sing pulos; daw pareho lang nga nagalagas ako sa hangin. Wala gid sing pulos ang pagpangabudlay diri sa kalibutan.”
 - Kon lauton naton ang bagay sa sini nga kalibutan – makahatag sang umalagi nga kasulhayon
 - Manabaw lang nga katumanan – kada bakal sang butang nga bag-o – indi mag dugay....
 - Indi kon paano kita nagpanikasog sang imposible – nagalab-ot kita sang wala!
 - Wala unod – wala punto nga kabuhi – pareho lang nga gabutang sang kuarta sa puno sang gisi!

▪ 3RD –ANG SULUSYON... vs. 8-11

o 1st – Magsugog sa pag tukod... vs. 8

- Matakklad sa bukid sang (*Lebanon*) kag mag kuha sang kahoy para sa pag tukod sang Templo...
 - Indi man nga kinanglan sang Dios nga mag hakot sang kahoy - indi niya man kinanglan mag tukod sang Templo...
 - **Isaias 66:1** – “Ang langit amo ang akon trono, kag ang duta amo ang tulungungan sang akon mga tiil...”
 - Apang ang Templo praktikal nga paagi sa pag tu-on sang mga tawo sa Ginoo (*sa baylo sang sa kaugalingon*)
 - Simple ang punto – sugod nga mamuhunan sa butang sang Ginoo!
- Gani agod ang Ginoo amo ang magkuha sang kalipay kag paghimaya...
 - Ano ang maka hatag sang kalipay kag himaya sa Ginoo – indi sa Templo...
 - Apang ang katawhan nga namuhunan sa Ginoo – kag ang may tagipusoon sa Dios!
 - **Permi kita naga estorya parte sa pagbuluntar – nag butang sang balor sa pag konektar sa simbahan...**
 - **Indi tungod nga kinanglan bulig ang Dios – ukon tungod nga na obligar sa simbahan...**
 - **Para sa aton – isa ka opurtunidad nga mamuhunan sa butang sang Ginoo!**
 - **Amo na kon ngaa mas gusto ko ang tawo amo ang mag tikang – indi tungod nga kinanglanon (Ang Dios ang maghimo paagi)...**
 - **Apang nakahibalo ako kon ano ang matabo sa ila relasyon sa Dios!**

o 2nd – Tapuson ang pagantos... vs. 9-11

- Ang katawhan nagaantus tungod wala nila gina una ang Dios...
 - Nagapangita sang pagpakamaayo sa kabuhi – nagalaum sang bugana nga ani – apang nagapauli nga diutay...
 - Kag ang diutay daw mapalid palayo sa hangin sang kahimtangan...
 - Ginapunggan sang langit ang ulan –ang duta nagdumili nga mag patubas sang bunga...
 - May gutom sa duta (*California*) – ang mga sapat –tanang nga pagpangabudlay sang kamot...
 - **BANGOD ang Balay sang Dios naguba – kag ang katawhan nagdalagan sa ila kaugalingon nga balay!**

- Pangitaon una ang Ginharian sang Dios...
 - Nakahibalo kita, paano kon kita mapaslawan – na agyan naton nga mapaslaw kita...
 - Ayhan nakaatubang /ukon may ginaatubang – ang kapaslawan nga ginakuang pirme ...
 - Bisan pa ano aton himuon – bisan ano pa ang pagpangabudlay – naga kapaslaw man gihapon!
 - Apang ang yabi nga magmadinalag-on sa kabuhi – ibutang ang mga bagay sa insakto nga lugar...
 - Tun-an naton nga unahon pirmi ang Dios – kag ang tanan mabutang sa insakto nga lugar!
 - Ang pagpakamaayo sa kabuhi indi gikan sa aton pinangabudlayan – apang kon sino aton nakilala!
 - **Lucas 12:31** – “Gani unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sang Dios kag ihatag gid niya ang inyo mga kinahanglanon.”
 - **Salmo 1:3** – “Ang tawo nga pareho sini magauswag sa iya mga ginahimo..”
- **4TH –PAGTUMAN SA TINGOG SANG GINOO... vs. 12-15**
 - o **1st –Nagpamati ang mga katawhan... vs. 12**
 - Si Zerubbabel, Josue kag ang nabilin nga katawhan nag tuman sa hambal sang Ginoo...
 - Nagpamati sila sa pamulong ni Haggai – kag ginsuguran tukod ang Templo sang Dios...
 - Kag ang katawhan may kahadlok liwat /maypagtahod sa presensia sang Ginoo!
 - Bangod nga si Haggai handa siya nga manindugan...
 - Nag tindog siya batok sa mga nagapamuno nga nag tugot nga mag pabilin ang Templo nga guba...
 - Iya nga gin insakto ang sayop sang tawo nga mas gaulikid sila sa ila kaugalingon kay sa Dios
 - Kag nag resulta nga ang nasyon namuhunan sa Ginoo – kag nag sugod nga mag tuman sa Ginoo!
 - Sa pagtanaw naton sang kagamo sang kalibutan nga nagapalibot sa aton – kahapos madulaan sang gana...
 - Wala ang tawo labot nahanungod sa kon ano ang ginahambal sang Dios – nagakabuhi para lang sa ila kaugalingon...
 - Nagakasubo ang aton tagipusuon – kag nagahunahuna nga kon is ka lang - ano ang mahimo mo...
 - Apang kinanglan nga may isa lang ka tawo nga dapat nga magtindog – sa pagpasaguli sang nasyon...
 - Indi mag kahadlok sa paghambal sa tawo sang kamatuoran – kon indi kita – sin-o pa!
 - **Roma 10:14** – “Kag paano sila makatuo sa iya kon wala sila makabati parte sa iya? Kag paano sila makabati kon wala sing may magsugid sa ila?”
 - o **2nd – Indi nagaisahanon ang tawo... vs. 13**
 - Naghambal si Haggai sang mensahi halin sa Ginoo – ‘Kaupod ninyo Ako’ ...
 - Bangod ang Dios wala nagpaabot nga ang Israel nga magtukod sang Templo nga sila lang – Iya sila niya pagaupdan!
 - Kadasig sa aton kis-a malipat kon sino ang ara sa aton tupad...
 - Ari kita sa kalibutan nga kabaliskaran sa kamatuoran – kag mabatyagsn ta nga daw kita naga isahanon...
 - Apang si Jesus ara lang gid sa aton tupad – kag sa aton nga pagtuman – mahimo ang imposible paagi sa aton!
 - **Hebreo 13:5** – “Tungod kay nagsiling ang Dios, “Indi ko gid kamo pagbayaan ukon pagpabay-an.”
 - o **3rd – Naghikot sang Espiritu ang Dios... vs. 14**

- Literal nga ginpukaw sang Dios ang Espiritu ni Zerubbabel / Josue / kag ang nabilin...
 - Bangod wala gina paabot sang Dios nga ang Israel matukod sang Templo paagi sa ila nga kusog...
 - Iya nga pabaskugon ang mag obra suno sa iya kabubut-on!
 - **Zecharias 4:6-10** – “Pamatii ining mensahi sang Ginoo nga Makagagahom nga isugid mo kay Zerubabel: ‘indi paagi sa kusog ukon ikasarang sang tawo kundi paagi sa akon Espiritu...”
 - Kalabanan nagadulot sang impresyon nga ‘pinasahi’ nga tawo ang gina pili sang Dios nga gamiton...
 - Apang ordinaryo lang nga tawo - nga nagatuo sa Dios - ginahimo sila nga ‘pinasahi’!
 - Isa lang kita ka suludlan - **II Corinto 4:7** - ang pamangkot ano ang ara sa sulod naton...
 - Puno bala kita sang aton kaugalingon - nagasalig sa aton abilidad - indi ginpakamaayo...
 - Ukon puno ka ni Jesus - nagasalig sa Dios - may pagtuo (*salig*) sa Iya Pulong!
- Kag si Zerubbabel / Joshua /kag ang nabilin nga mga katawhan nagkadto kag nag obra sang Templo...
 - Indi kalimti ini – sa Balay sang Ginoo nga ila Dios...
 - Bangod nga ang Dios indi magtukod sang Templo – Iya nga itukod ang katawhan nga naga higugma sa Iya!